

Het ideale model *Over de catwalk naar de Hofstad*

Rense Haveman

In de modewereld wordt de waar - vooral de exclusievere waar - verkocht door er een leuk snoetje boven en lange benen onder te projecteren. Elegant wordt de catwalk op-en-neer gestapt, waarbij fladderende, dan wel zo strakke kleding dat je je afvraagt hoe je er in komt, niets verhullend aan de man wordt gebracht. Vooral aan de man, natuurlijk, die slechts oog heeft voor de exquise kwaliteit van het ontwerp: je tuint er met open ogen in. Eenmaal aangeschaft en -getrokken blijkt de doeltreffendheid van de dan tot kleding verworpen mode veel minder dan je in de fraai voorgespiegelde schijnwerkelijkheid van de modeshow vermoedde. Het is vooral geschikt om over de catwalk te flaneren als je lichaam van ideale proporties is, maar in de dagelijkse praktijk van mijn leven is het van nul en generlei waarde. Weet u meteen hoe het er lichamelijk met mij voorstaat: ik ben de leeftijd van model lang gepasseerd.

Twee min of meer recente en dito losstaande berichten in de media deden me op een overvol perron in het midden des lands ineens beseffen dat er diverse parallellen bestaan tussen de modellen op de catwalk en de modellen waarmee we ons beleid vormgeven. Het eerste is dat ze de werkelijkheid altijd mooier voorspiegelen dan ze is. Het tweede is dat je er met open ogen in tuint en je de koopwaar voor zoete koek slikt. Het eerste bericht, niet geheel ontdaan van humor, was het bericht dat mr. Pieter van Vollenhoven opriep om nu eens te stoppen met schiphollen. De achterliggende problematiek is die van een alsmaar groeiende luchthaven, wat mogelijk wordt gemaakt door modelstudies die aantonen dat de geluidsnormen nog steeds niet overschreden worden. De mensen die onder de Aalsmeerbaan wonen hebben een enigszins andere perceptie van de werkelijkheid. Het tweede was een nieuwsbericht van de NOS dat ik op Facebook las, en waarin melding wordt gemaakt van het falen van het PAS-systeem. Het probleem: de ammoniakuitstoot blijkt nog steeds te groeien, ondanks de modelstudies die aangeven dat het zou moeten dalen. Onbegrijpelijk, dat de uitstoot zich niet aan het model houdt!

Twee keer worden modellen aangewend om te voorspellen hoe een situatie zich zal ontwikkelen. De resultaten zijn gunstig, er is ontwikkelruimte: het mooie snoetje. Het wordt verkocht en geslikt, maar als je even je boerenverstand gebruikt - ook zo'n vaardigheid die we lijken te zijn verleerd - dan weet je dat het niet kan. Uiteindelijk blijkt de jas niet te passen, gaan we nat, piesen we naast de pot, als u me toestaat. Met alle gevolgen van dien, aan verlies van leefgenot en biodiversiteit.

Hoe komt het toch dat we meer vertrouwen op geïdealiseerde werkelijkheden dan op feiten? Waarom gebruiken we geen harde meetdata in de vorming van het beleid? Is het omdat we op voorhand weten dat de werkelijkheid ons niet goed

uitkomt? Dat de data zullen aantonen dat we nú al op het verkeerde spoor zitten? Dat er nevernootniet ontwikkelruimte meer is doordat we dit land zo onder druk zetten door alleen maar meer te denken in winstmaximalisatie? Het beleid lijkt op de droomwereld van de mode: we kunnen maken wat we willen, niet omdat het moet, maar omdat het kan, om maar een lelijke reclameslogan aan te halen. Niet omdat het functioneel is, maar omdat we het kunnen. En het bijkomend voordeel is dat we even geen confrontatie met de lelijke werkelijkheid hoeven aan te gaan, maar ons in een droomwereld wanen waarin we ons goed voelen, waarin we dansen op de muziek en feestvierend ten onder gaan.

Mijn ideale model is een beleid dat zich informeert met echte, harde data, verzameld door echte mensen in het veld, met echte - waar-achtige - intenties. Dan krijgt het beleid ook waarde. Maar ja, dat is mijn droomwereld, natuurlijk. Te mooi om waar te zijn, en als het te mooi is om waar te zijn, dan is het dat ook niet. Het boerenverstand, ziet u? Dus blijf ik maar bij mijn leest, data verzamelend, om dan ten minste maar te documenteren wat we over een tijdje niet meer zullen hebben.

De trein bracht me naar het westen des lands en de machinist haalde me uit m'n droom door het eindpunt aan te kondigen in onvervalst Haags: "Welkom in de Hofstad!"